

Ref. Nr.	Individueel	Onderwerp	Vraag	Antwoord
65	Nee	Bijlage 3 HERZIEN PvE, nr 932	<p>De gevraagde SOC2-certificering betreft van oorsprong een Amerikaans normenkader. Om optimaal aan te sluiten bij de vigerende Nederlandse en Europese standaarden voor informatiebeveiliging, verzoeken wij u te bevestigen of de Aanbestedende Dienst de volgende combinatie van onafhankelijk getoetste en geaccrediteerde waarborgen accepteert als een volwaardig en gelijkwaardig alternatief voor de SOC2-eis:</p> <p>1. Geaccrediteerde Procesborging: Een geldig ISO 27001 certificaat voor ons Information Security Management System (ISMS), afgegeven door een RvA-geaccrediteerde certificatie-instelling.</p> <p>2. Onafhankelijke Technische Verificatie: Periodieke penetratietesten op de applicatie en infrastructuur, uitgevoerd door een CCV-geaccrediteerde cybersecuritypartij conform de hoogste Nederlandse standaard.</p> <p>3. Aantoonbaarheid (Assurance): Een actuele uitwerking en mapping op de vereiste CSA Cloud Control Matrix (CCM), gecombineerd met een 'right to audit'.</p> <p>Biedt deze combinatie van procesmatige en technische accreditaties voor de Aanbestedende Dienst de gewenste, gelijkwaardige mate van assurance voor deze opdracht?</p>	Een SOC2-rapportage is enkel nodig wanneer meer dan gewone persoonsgegevens worden verwerkt. Daar is in dit geval geen sprake van en daarom volstaat een recente ISO27001-certificering.
66	Ja			
67	Ja			
68	Nee	PvE: 932 - SOC2-eis	<p>De eis stelt dat de CSP gedurende de gehele contractperiode over een SOC2 Type 2 verklaring moet beschikken voor de volledige scope van de werkzaamheden. De Aanbestedende Dienst geeft echter aan dat een aanzienlijk deel van de softwarecomponenten en specifieke inrichting pas na ingang van de overeenkomst (1 juli) wordt gerealiseerd.</p> <p>Een Type 2 Assuranceverklaring toetst de effectieve werking van beheersmaatregelen over een reeds verstreken periode (doorgaans de voorafgaande 6 tot 12 maanden).</p> <p>Kan de Aanbestedende Dienst bevestigen dat het feitelijk onmogelijk is om op 1 juli een Type 2 verklaring te overleggen die de 'volledige scope' van de nog te realiseren werkzaamheden afdekt?</p> <p>Gezien het bovenstaande: is de Aanbestedende Dienst, om de innovatieve realisatiefase niet te blokkeren, bereid de eis te herformuleren naar een ingroepad?</p> <p>Hierbij zou de Assurance-verplichting (Type 2) pas van kracht worden nadat de realisatiefase is afgerond en er een representatieve operationele periode heeft plaatsgevonden, waarbij de huidige ISO 27001/NEN 7510 certificeringen van Inschrijver tot die tijd als gelijkwaardig worden geaccepteerd.</p>	Het volstaat om de clouddienstverlener de ISO 27001/NEN 7510 certificaten te laten aanleveren.
69	Ja			
70	Nee	Bijlage 3 HERZIEN PvE, nr 932: Overleggen SOC2 Type 2 verklaring.	<p>In het PvE constateren wij een tegenstrijdigheid die wij graag aan u voorleggen.</p> <p>Enerzijds stelt u (onder andere via de NBIV/BBN2 kaders en eis 860) zeer strikte eisen aan digitale soevereiniteit en de uitsluiting van buitenlandse statelijke invloeden (zoals de US CLOUD Act). Dit sluit het gebruik van Amerikaanse Public Cloud-aanbieders in de praktijk uit. Anderzijds eist u een SOC2 Type 2 verklaring. Dit is een Amerikaanse standaard die in Nederland vrijwel uitsluitend door diezelfde uitgesloten Amerikaanse Public Cloud-partijen wordt gehanteerd.</p> <p>Onze inschatting is dat geen enkele gegadigde aan deze paradoxale combinatie kan voldoen. Door onverkort aan de SOC2-eis vast te houden, sluit u de veiligste lokaal verankerde oplossingen uit en bestaat de kans dat er geen inschrijvingen volgen. Om een succesvolle aanbesteding met volledig soevereine oplossingen mogelijk te maken, verzoeken wij u te bevestigen of u onderstaande combinatie van onafhankelijk getoetste waarborgen accepteert als een volwaardig en gelijkwaardig alternatief:</p> <ul style="list-style-type: none">- Geaccrediteerde Procesborging: Een geldig ISO 27001 certificaat (RvA-geaccrediteerd).- Onafhankelijke Technische Verificatie: Periodieke penetratietesten door een CCV-geaccrediteerde partij conform de hoogste Nederlandse standaard.- Aantoonbaarheid: Een actuele mapping op de vereiste CSA Cloud Control Matrix (CCM), gecombineerd met een 'right to audit'. <p>Graag vernemen wij of u hiermee instemt.</p>	<p>Allereerst: hier is zeker geen sprake van een "paradoxale combinatie". Een SOC2-rapport (type 2) is ook in Europa een geaccrediteerde auditvorm om zo bij een organisatie te onderzoeken of deze voldoet aan beveiligingsstandaarden. Oorsprong is inderdaad Amerikaanse standaarden, maar dat is de ISO ook. Een SOC2-rapportage/audit is een gedetailleerd onderzoek en gaat op technisch vlak nog veel dieper in vergelijking met een ISO27001-audit. Het kijkt naar wat op schrift staat (beleid) en of deze ook technisch kan worden geborgd en operationeel werkt. Terwijl de ISO27001 zich vooral bezig houdt met procesbeveiliging, toont een SOC2-rapport aan dat de controls ook in de praktijk werken. BEIDE zijn raamwerken voor informatiebeveiliging die aantonen dat een organisatie veilig met data omgaat.</p> <p>Het voorgestelde alternatief wordt als gelijkwaardig beschouwd indien:</p> <ul style="list-style-type: none">- Clouddienst voldoet aan archiefwet en WOO.- Clouddienst is compliant aan de AVG- Clouddienst moet garanderen dat OCW-klantomgeving is gescheiden van andere klantomgevingen.- Serverhardening dient te worden toegepast (eventueel via encryptie) <p>Een SOC2-rapportage is niet nodig mits de clouddienstverlener de technische plannen en getroffen beveiligingsmaatregelen kan aantonen, welke conform het cloudbeleid zijn (Hier te vinden: https://rijksportaal.overheid.nl/organisaties/ocw/artikelen/organisatie/directies/sg/kennis/beleidshuis/ai-cloud.html)</p>
71	Nee	Vragen n.a.v. Nota van Inlichtingen	<p>Vragen n.a.v. Nota van Inlichtingen 13-03-2026</p> <p>1. ☐ Vraag 5 NvI</p> <p>In de bijlage "Bijlage Realiseren componenten Monitoringsonderzoek MDT.pdf" staat dat bij overdracht data en functionele beschrijvingen worden aangeleverd, maar niet de software zelf, licenties of broncode. Bij onder andere vraag 5 en 10 in de Nota van Inlichtingen wordt echter aangegeven "Uitgaande van continuïteit van de dienstverlening lijkt het niet haalbaar om alle componenten (op korte termijn) opnieuw te ontwikkelen".</p> <p>Kan de opdrachtgever bevestigen dat een nieuwe opdrachtnemer bij contractwisseling uitsluitend de data en de (bijbehorende) functionele beschrijvingen/toelichting ontvangt, en dat dit betekent dat de software (componenten) door de nieuwe opdrachtnemer (al dan niet met een reeds bestaand eigen product) zelfstandig wordt gerealiseerd op basis van de beschrijvingen? En kan worden bevestigd dat (onderdelen van) de bestaande software van de huidige opdrachtnemer niet worden overgedragen?</p> <p>2. ☐ Vraag 10 NvI</p> <p>U geeft aan dat het niet verplicht is de huidige tooling 1-op-1 over te nemen. Uit de NDA documenten maken wij op dat de huidige tooling/ applicaties van de huidige leverancier niet worden overgedragen naar een nieuwe leverancier. Kunt u bevestigen dat als u het hebt over het 1-op-1 overnemen van de huidige tooling u hiermee bedoelt dat de huidige tooling volledig moet worden nagebouwd door een nieuwe leverancier, waarvoor bestaande tooling van de nieuwe leverancier als basis gebruikt mag worden?</p> <p>3. ☐ Vraag 36 NvI</p> <p>In hoeverre strookt dit antwoord op vraag 36 met de opmerking in de bijlage "Bijlage Realiseren componenten Monitoringsonderzoek MDT.pdf" dat bij overdracht data en functionele beschrijvingen worden aangeleverd, maar niet de software zelf, licenties of broncode?</p> <p>4. ☐ Vraag 38 NvI</p> <p>U geeft aan dat helpdeskmedewerkers een HBO+ opleiding moeten hebben. Wij zijn net als u van mening dat de helpdeskmedewerkers goed gekwalificeerd moeten zijn. Wij willen u echter toch vragen om te overwegen deze eis te versoepelen. Onze ervaring is dat helpdeskmedewerkers met HBO/WO denk- en/of werkniveau zeer geschikt zijn om dit werk te doen, terwijl mensen met een afgeronde HBO/ WO opleiding vaak kiezen voor andere functies en/of alleen zeer kortstondig dit werk doen. Onze ervaring is dat HBO/WO studenten tijdens de looptijd van hun gehele studie (dus meerdere jaren) goed inzetbaar zijn als helpdeskmedewerker. Als zij de opleiding hebben afgerond, kiezen zij vaak voor een andere vervolgbaan.</p> <p>De helpdeskfunctie van een langlopend en technisch complex project als MDT is zeer gebaat bij continuïteit en langlopende ervaring van de helpdesk. Dit kan naar ons idee het beste bewerkstelligd worden met inzetbaarheid van personen met HBO/WO werk en/of denkniveau.</p> <p>5. ☐ Vraag 44 NvI</p> <p>In de Nota van Inlichtingen staat bij vraag 44 ("Dient de helpdesk specifiek rekening te houden met de tijdzone van Caribisch Nederland buiten het tijdslot van 14:00-16:00 Nederlandse tijd, en zijn hier meertalige eisen (Engels/Papiaments) aan verbonden?") het volgende antwoord:</p> <p>De helpdesk is in de ochtenduren open (9-11) voor Caribisch Nederland. Het is daar dan in het 2e deel van de middag. Meetings met projecten worden ook in de ochtend gepland (NL-tijd).</p> <p>Het antwoord lijkt niet te kloppen. Het is in Caribisch Nederland 5 of 6 uur vroeger dan in Nederland. Als het daar ochtend is, is het hier middag. Kunt u toelichten hoe u dit precies bedoelt?</p> <p>6. ☐ Vraag 60 en 61</p> <p>Bedoelt u met bestaande applicaties de applicaties die reeds in het bezit zijn van inschrijver? En dus niet de applicaties van de huidige leverancier?</p>	<p>1) Nav 5 NvI Opdrachtgever bevestigt dat een nieuwe opdrachtnemer bij contractwisseling uitsluitend de data en de (bijbehorende) functionele beschrijvingen/toelichting ontvangt, en dat dit betekent dat de software (componenten) door de nieuwe opdrachtnemer (al dan niet met een reeds bestaand eigen product) zelfstandig wordt gerealiseerd op basis van de beschrijvingen.</p> <p>Tevens de bevestiging dat (onderdelen van) de bestaande software van de huidige opdrachtnemer niet worden overgedragen. 2) Nav 10 NvI Als gesproken wordt over het 1-op-1 overnemen van de huidige tooling, wordt hiermee bedoeld dat de huidige tooling volledig moet worden nagebouwd door een nieuwe leverancier, waarvoor bestaande tooling van de nieuwe leverancier als basis gebruikt mag worden. 3) Nav 36 NvI De aanduiding 'applicaties' in bijlage 1 bij uitgangspunt 2 is onjuist gebruikt. De genoemde opmerking in de bijlage 'Realiseren componenten Monitoringsonderzoek MDT' is correct. Zie verder ook het antwoord hieronder bij Nav 60 en 61 NvI. 4) Nav 38 NvI Het inzetten van HBO/WO studenten is mogelijk, mits de studenten hun bachelor diploma hebben gehaald. 5) Nav 44 NvI De MDT-helpdesk is elke werkdag geopend van 14.00 tot 16.00 uur Nederlandse tijd. Voor Caribisch Nederland komt dit overeen met 09.00 tot 11.00 uur gedurende de Nederlandse wintertijd en 08.00 tot 10.00 uur gedurende de Nederlandse zomertijd. Overige meetings met projecten in Caribisch Nederland worden op afspraak ingepland en vinden plaats tijdens Nederlandse kantooruren.</p> <p>Met andere woorden: de helpdesk heeft geen aangepaste openingstijden voor Caribisch Nederland. Maar het is wel belangrijk om richting de projecten in Caribisch Nederland duidelijk te communiceren wat deze tijden lokaal betekenen. 6) Nav 60 en 61 NvI Met bestaande applicaties worden bedoeld de applicaties die in het bezit zijn van de inschrijver</p>
72	Nee	Beschrijvend document	<p>UEA-entiteiten waarop een beroep wordt gedaan</p> <p>In het beschrijvend document geeft u op pagina 29 aan dat er een invulformulier 8 is (Uniform Europees Aanbestedingsdocument (UEA) voor leden samenwerkingsverband en entiteiten waarop een beroep wordt gedaan om te voldoen aan de geschiktheidseisen). Dit formulier lijkt echter te ontbreken bij de aanbestedingsstukken.</p>	Dit formulier zal alsnog worden toegevoegd.

73	Nee	Herzien programma van eisen	<p>Eis 198: U geeft hier aan: "Broncode ontwikkeld ten behoeve van de Bijzondere Opdracht wordt nooit opgeslagen door middel van een Cloudoplossing." Kunt u toelichten wat u bedoelt met "Bijzondere Opdracht"?</p> <p>Onze organisatie werkt met cloudgebaseerde DevOps omgevingen (zoals Azure DevOps of GitHub Enterprise), waarbij de broncode logisch en technisch is afgeschermd binnen een EU tenant. Kunt u bevestigen of dit is toegestaan voor de Bijzondere Opdracht?</p> <p>Eis 232 stelt dat acceptatie van systemen plaatsvindt nadat is vastgesteld dat de ABRO 2026 eisen zijn geïmplementeerd. Kan worden verduidelijkt welke vorm van aantoonbaarheid hiervoor door Opdrachtgever als voldoende wordt beschouwd (bijvoorbeeld beleidsdocumenten, procesbeschrijvingen, configuratie evidence of assuranceverklaringen)?</p> <p>Eis 248: hier wordt onweerlegbaarheid genoemd voor aangewezen transacties. Kan worden bevestigd of binnen het kader van het Monitoringsonderzoek MDT sprake is van transacties waarvoor formele onweerlegbaarheid vereist is?</p>	<p>Eis 198: Er is in dit geval geen sprake van een Bijzondere Opdracht. Een Bijzondere Opdracht in het teken van de ABRO (Algemene Beveiligingseisen voor Rijksoverheidsopdrachten 2026) is een inkoopopdracht van de Rijksoverheid waarbij toegang tot of verwerking van gevoelige informatie, systemen of locaties noodzakelijk is, wat risico's met zich meebrengt voor de nationale veiligheid. Het risico van een bijzondere opdracht wordt als volgt omschreven: De opdracht kan leiden tot schade aan vitale belangen van de staat, bondgenoten of ministeries. Bij deze opdracht hebben we te maken met Lage Te Beschermen Belangen (TB84).</p> <p>Eis 232: Niet alleen processen maar ook de infrastructuur, systemen, het gebouw zelf, het hele pakket, wordt bij een ISO27001 audit meegenomen. Partij geeft aan dat via een ISO27001-certificaat hun processen geborgd zijn. Geldt dit ook voor de informatiesystemen waarmee wordt gewerkt? Een ISO-certificering suggereert het wel.</p> <p>Eis 248: Binnen het kader van het monitoringsonderzoek is sprake van transacties waarvoor formele onweerlegbaarheid is vereist.</p>
74	Nee	Bijlage 5 Concept overeenkomst	<p>Art. 7.7 U geeft aan dat facturatie achteraf per kwartaal plaatsvindt. Aangezien het om grote bedragen gaat die in deze constructie voorgefinancierd moeten worden door opdrachtnemer, willen wij u graag vragen of een maandelijks facturatie mogelijk is.</p> <p>Art. 10.3 Is het mogelijk om – voor een goede afhandeling van eventuele aanspreken van derden – onderstaande voorwaarden aan deze bepaling toe te voegen?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dat Opdrachtgever de Opdrachtnemer onmiddellijk informeert over elke claim die zij ontvangen; • Dat Opdrachtgever de controle over de afhandeling van de claim bij Opdrachtnemer laat; • Dat Opdrachtgever geen schikkingsvoorstel doet met betrekking tot de claim; en • Dat de Opdrachtgever alle redelijke medewerking verleent aan Opdrachtnemer bij de afhandeling van de claim. 	<p>Facturatie per maand achteraf is mogelijk. De tekst in de concept overeenkomst artikel 7.7 wordt als volgt gewijzigd: Betaling vindt plaats na acceptatie van de resultaten van de diensten. Acceptatie gebeurt op basis van schriftelijk opgave en mondelinge toelichting van de resultaten/geleverde diensten per maand. Facturatie vindt plaats per maand achteraf. Wij zien geen reden om artikel 10.3 op de gevraagde wijze aan te passen.</p>
75	Nee	Bijlage 5 Concept overeenkomst	<p>Art. 11.2 Eigendomsoverdracht onderzoeksmateriaal</p> <p>Kunt u specificeren wat u onder 'materiaal' verstaat?</p>	<p>Hieronder wordt verstaan: alle in het kader van de Opdracht door of namens Opdrachtnemer vervaardigde, verzamelde of gebruikte materialen, gegevens en resultaten, ongeacht de vorm of drager, waaronder in ieder geval, maar niet uitsluitend:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Onderzoeksgegevens: alle ruwe en bewerkte data, datasets, meetgegevens, interviewverslagen en overige feitelijke gegevens die in het kader van het onderzoek zijn verzameld; b. Methodologisch materiaal: onderzoeksopzetten, vragenlijsten, codeboeken, analysemethoden, modellen, algoritmen en scripts; c. Verwerkings- en analysematerialen: databewerkingen, analyses, tussenresultaten, tabellen, visualisaties en softwarematige uitwerkingen; d. Resultaten: (concept-)rapportages, eindrapporten, conclusies, aanbevelingen en presentaties; e. Overig materiaal: correspondentie, logboeken en documentatie voor zover relevant voor de reproduceerbaarheid, controleerbaarheid of herbruikbaarheid van het onderzoek. <p>Onderzoeksmateriaal omvat nadrukkelijk zowel tussenproducten als eindproducten.</p>
76	Nee	Bijlage 4 Arbit 2022	<p>14.3 Dit artikel gaat over een overeengekomen korting of boete. Naar wij begrijpen, is dit niet van toepassing op dit contract. Kan dit artikel verwijderd worden?</p> <p>16.1 Dit artikel verwijst naar een kredietinstellingsgarantie. Ons bedrijfsbeleid is dat wij geen kredietinstellingsgaranties afgeven als een opdrachtgever een betaling verricht voor een prestatie die nog niet geaccepteerd is. Kan dit artikel verwijderd worden?</p> <p>17.5 Op schending van de geheimhoudingsplichting staat een boete van € 50.000 per overtreding. Naar ons idee zou de rechtbank in dit geval moeten bepalen wat de schade en boete is. Kan dit aangepast worden?</p> <p>26 Wij kunnen niet akkoord gaan met een dergelijke hoge aansprakelijkheid. Is het mogelijk artikel 26 te vervangen door onderstaande bepalingen?</p> <p>26.1 Met inachtneming van lid 26.2 en onverminderd het bepaalde in lid 26.3, zal de maximale totale aansprakelijkheid van de Wederpartij voor alle verliezen, verplichtingen, kosten (inclusief juridische kosten), schade, vorderingen of rechtsvorderingen die voortvloeien uit of verband houden met deze Overeenkomst, in geen geval hoger zijn dan de vergoedingen die door de Opdrachtgever zijn betaald in het jaar waarin de vordering ontstaat.</p> <p>26.2 Onverminderd het bepaalde in lid 26.3 is de Wederpartij niet aansprakelijk uit hoofde van of in verband met deze Overeenkomst voor enige indirecte of gevolgschade van welke aard dan ook.</p> <p>26.3 Niets in deze Overeenkomst sluit de aansprakelijkheid van een van beide Partijen uit voor fraude, overlijden of lichamelijk letsel.</p>	<p>Er worden geen artikelen uit de ARBIT verwijderd, ongeacht of een artikel wel of niet van toepassing is op de opdracht. Artikel 17.5 zal niet worden aangepast. Artikel 26 zal niet worden aangepast.</p>
77	Nee	Bijlage 6 Concept verwerkersovereenkomst	<p>Art. 5.3 U stelt in artikel 5.3 het volgende: "Voor zover Opdrachtgever daarom uitdrukkelijk schriftelijk verzoekt, treft Wederpartij aanvullende maatregelen met het oog op de beveiliging van de Persoonsgegevens." Zou u hier – aangezien het gaat om aanvullende maatregelen - de volgende tekst aan kunnen toevoegen: 'voor zover redelijk en op kosten van de Opdrachtgever.'?</p> <p>Art. 11. Informatieverplichting en audit</p> <p>Het is onze zorg en verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat u uw auditverplichtingen op passende wijze kunt nakomen. Audits brengen echter aanzienlijke kosten met zich mee en raken beschermde bedrijfsgebieden. Daarom moeten wij onszelf kunnen beschermen met betrekking tot de reikwijdte, vertrouwelijkheid en kosten, evenals de naleving van groepsvereisten. Om hieraan te kunnen voldoen, stellen wij voor aantal bepalingen op te nemen in het contract, die de audit beperken tot eenmaal per jaar en gedurende de looptijd van het contract, het minimaliseren van de verstoring van de bedrijfsvoering van opdrachtnemer en een restrictie van toegang tot serverruimten etc. Daarnaast vinden wij het redelijk als de kosten van een eventuele audit bij opdrachtgever liggen.</p> <p>Staat u open voor het opnemen van dergelijke bepalingen?</p>	<p>Art. 5.3 Indien er sprake is van aanvullende maatregelen, zal Opdrachtgever daarover in overleg gaan met de Wederpartij.</p> <p>Art. 11 Daar staat Opdrachtgever niet voor open.</p>
78	Nee	Herzien programma van eisen	<p>Kunt u bevestigen dat de infrastructuur en alle hosting geleverd moeten worden door opdrachtnemer, en deze verantwoordelijkheid dus niet bij opdrachtgever ligt?</p>	<p>De technische infrastructuur en alle hosting dient geleverd te worden door opdrachtnemer; deze verantwoordelijkheid ligt niet bij de opdrachtgever.</p>
1e NVI			Vraag	Antwoord
59		SMS-saldo check	<p>Bijlage 1 Toelichting op de opdracht MDT V1.0.pdf</p> <p>De opdrachtgever stelt dat er een sms-saldocheck dient te worden uitgevoerd. Dient de opdrachtnemer gebruik te maken van het sms-systeem van de opdrachtgever? Het sms-systeem dat geïnteresseerde hanteert werkt namelijk zonder saldo, waarbij gemaakte kosten automatisch worden gefactureerd.</p>	<p>Opdrachtgever maakt geen gebruik van een eigen SMS-systeem. Bij het gebruiken van een eigen sms-systeem dient dit systeem te voldoen aan het Programma van Eisen.</p>